

1) Τὸ ἄσπρισμα ἐπιφανείας διὰ διαλελυμένης ἐν ὕδατι ἀσβέστου πολλαχ. Συνών. ἀσβεστοχύλισμα, ἀσβέ-
στωμα 1, ἀσβέστωσι, ἀσπρισιά, ἄσπρισμα 2, ἀσπρό-
γειασμα, μπατάνισμα. 2) Τὸ λευκὸν ἀπόπλυμα τῆς
σκάφης, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγίνε ζύμωσις ἄρτων πολλαχ.
Συνών. γαλάτωμα 2, γαλαχτιά 1. 3) Τὸ γαλακτώδες
ὑγρὸν, ὅπερ παράγεται, ὅταν ζυμώνων τις διαβρέχῃ τὰς
χειρας ἢ χύνην ὑπὸ τὴν ζύμην ὀλίγον ὕδωρ, καὶ ὅπερ
χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς καλλυντικὸν τοῦ προσώπου Ἀθῆν.:
Γνωμ. Νοικοκυρὰ ποῦ δὲ πλένεται μὲ γαλάχτισμα δὲν εἶναι
νοικοκυρὰ (διότι δὲν ἤξεύρει νὰ ζυμῶνῃ καλά).

γαλαχτίτα ἢ, Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Τραπ.
Χαλδ. κ. ἄ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γαλακτίτης = εἶδος λίθου, ὅστις
ὕγρανθεις καὶ τριβόμενος παράγει χυμὸν τινα γαλακτώδη.

Ἀγριόχορτον ἔχον ὁπὸν ὁμοιον πρὸς γάλα. Συνών.
ἰδ. ἐν λ. γαλατίτσα 2.

γαλαχτίτσα ἢ, Πόντ. (Ἄμισ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλαχτίτα δι' ὑποκαταστάσεως τῆς πα-
ραγωγικῆς καταλ. διὰ τοῦ -ίτσα.

Γαλαχτίτα, ὁ ἰδ.

γαλαχτόμετρο τό, Ἀθῆν.

Ἐκ τῶν οὐσ. γάλα καὶ μέτρο.

Εἰδικὸν ὄργανον, διὰ τοῦ ὁποίου διαγινώσκεται ἡ πυ-
κνότης καὶ ἡ γνησιότης τοῦ γάλακτος.

γαλαχτούρα ἢ, Εὐβ. (Κύμ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *γαλαχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-ούρα.

Γίδα ἢ προβατῖνα γαλακτοφόρος.

γαλγανίζω Πόντ. (Ἱμερ. Κερασ. Χαλδ.)

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Φλέγω, καίω, ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἔνθ' ἄν.: Ὁ ἦλεν γαλ-
γανίζ' ὁσήμερον Χαλδ. Ἐγαλγάντισε μας ὁ ἦλεν αὐτόθ.

γαλῆ ἢ, γαλέα Πόντ. (Ζησιν. Κερασ. Κοτύωρ. Ὁφ.
Σινώπ.) γαλῆ Βιθυν. Θράκ. (Αἰν.) Καππ. Λέσβ. Προπ.
(Ἀρτάκ. Πάνορμ.) κ. ἄ.—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Αἰν. ἀγαλῆ
Θράκ. (Αἰν.) Ἱμβρ. Λέσβ. Χίος γαλέας ὁ, Πόντ. (Κο-
τύωρ. Ὁφ. Σαράχ.)

Ἐκ τοῦ μεσν. οὐσ. γαλέα. Πβ. καὶ ἀρχ. γαλῆ.

1) Εἶδος ἰχθύος ὀλισθηροῦ καὶ φαιόχρου μετὰ μελα-
νῶν στιγμάτων Βιθυν. Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Σινώπ.)
Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) κ. ἄ.—Λεξ. Περίδ. Βυζ. Αἰν.

2) Ἀγρία γαλῆ Θράκ. (Αἰν.) Ἱμβρ. Λέσβ. 3) Ἰκτίς,
ρυφίτσα Πόντ. (Ζησιν. Ὁφ. Σαράχ.) 4) Ἀράχνη Καππ.

5) Ἡ νεροκολοκυθῆς Λέσβ. 6) Ἡ ψίχα τοῦ
ἀμυγδάλου Χίος.

Τὸ ἄρσεν. Γαλέας καὶ ὡς ἐπών. Πόντ.

γαλῆα ἢ, Ἀθῆν. Ἡπ. Θεσσ. Θράκ. (Αἰν.) Δῆμν.
Μακεδ. (Ἀρν. Βελβ. Θεσσαλον. Καταφύγ. Χαλκιδ.) Πε-
λοπν. (Μεσσ.) κ. ἄ.—Λεξ. Γαζ. (λ. πισστήριον) Περίδ.
Βυζ. γαλῆα Μακεδ. (Χαλκιδ.) γαλῆα Μακεδ.
(Χαλκιδ.) καλῆα Ἀθ. Θεσσ. Μακεδ. (Χαλκιδ.) γα-
λῆα Μακεδ. (Βλάστ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γαλῆα = παγὶς πρὸς σύλληψιν
γαλῶν.

1) Κλωβίον σιδηροῦν Πελοπν. (Μεσσ.)—Λεξ. Περίδ.

2) Κοχλιῶδες πιστήριον ἐν γένει τῶν βιβλιοδετῶν ἢ
ἄλλων ἐπαγγελματιῶν πρὸς ἐκθλίψιν ἐλαίων, κρηθηρῶν,

σταφυλῶν κττ. ἔνθ' ἄν. 3) Τὸ σφυρίον τοῦ πεταλωτοῦ
Ἡπ. Μακεδ. (Καταφύγ.)

γαλέος ὁ, σύννηθ. γαλῆος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. γαλέος. Πβ. καὶ ΓΧατζιδ. ἐν
Ἀθηνᾶ 42 (1930) 83.

1) Ὁ ἰχθύς γαλέος τῆς τάξεως τῶν σελαχοειδῶν σύ-
νηθ. 2) Τὸ σκυλλόψαρο πολλαχ. 3) Ὁ καρχαρίας

Πάρ. κ. ἄ. 4) Εἶδος πλοίου Μέγαρ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γαλῆος ἐπών. Ἀθῆν. Κρήτ. καὶ ὡς
τοπων. Κύθν. Πάρ.

γαλῆotta ἢ, Ζάκ. Ἡπ. Θράκ. (Αἰν.) Κάρπ. Κρήτ.
Κύπρ. Μήλ. Νάξ. Πάρ. Πελοπν. (Μάν.) κ. ἄ.—Λεξ.
Αἰν.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. *galeotta*.

Εἶδος πλοίου μακροῦ καὶ ταχυπλόου: Ἀσμ.

Πέντε φεργάδες εἵμαστε καὶ δεκοχτὼ γαλῆottes

κ' εἴχαμε σκλάβους ὁμορφους ἔς τὴν ἄλυσσο δεμένους

γαλέρα ἢ, ὡς ναυτικὸς ὄρος πολλαχ.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. *galera*.

Εἶδος πλοίου ταχυπλόου συνήθως πολεμικοῦ ἢ πει-
ρατικοῦ.

γαλέττα ἢ, κοιν. γαλέττα Θράκ. (Σουφλ.) Κρήτ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ Ἱταλ. *galetta*.

1) Ἀρτος διπυρίτης συνήθως σχήματος στρογγυλοῦ
καὶ πεπλατυσμένου κοιν. β) Λευκὸς μαλακὸς ἄρτος
Θράκ. (Σουφλ.) 2) Τὸ ἄκρον τοῦ ἱστοῦ πλοίου ἀπολή-
γον εἰς ῥόμβον πεπλατυσμένον ὡς ναυτικὸς ὄρος πολλαχ.

3) Πήλινον δοχεῖον κατάλληλον διὰ μεταφορὰν τρο-
φῆς Κρήτ.

γαλεττάκι τό, κοιν.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γαλέττα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ.
-άκι.

Μικρὰ γαλέττα. Συνών. γαλεττίτσα.

γαλεττίτσα ἢ, σύννηθ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐσ. γαλέττα διὰ τῆς παραγωγικῆς
καταλ. -ίτσα.

Γαλεττάκι, ὁ ἰδ.

γαλευτήριν τό, Κύπρ. γαλευτήρι Πάρ.—ΠΓενναδ.
Γεωργ. Γλωσσάρι. 13.

Ἐκ τοῦ ρ. γαλεύω. Ἡ λ. καὶ μεσν. ἰδ. Μαχαιρ.
(ἐκδ. R.Dawkins) 1,32 καὶ 241.

1) Δοχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀμέλγουν τὸ γάλα Κύπρ.
Πάρ. Ἡ σημ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. ἔνθ' ἄν. 1,32 «ἐτσα-
κίστην τὸ γαλευτήριν καὶ ἐχενώθην τὸ γάλαν». 2) Γα-
λακτοκομεῖον ΠΓεννάδ. ἔνθ' ἄν.

γαλευτῆς ὁ, Κύπρ. Θηλ. γαλευτῖνα Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαλεύω.

Ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἀμέλγει. Συνών. ἀρμεγάρις 1,
ἀρμεγός 1.

γαλεύω (I) ἀμάρτ. γαλεύκω Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάλα. Ἡ λ. καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ.
(ἐκδ. R.Dawkins) 1, 32.

1) Ἀμέλγω: Πῆσιν οἱ βοδ-δοὶ νὰ γαλέψουσι τὰς κου-
έλ-λες (βοδ-δοὶ = βοσκοί, κουέλ-λες = προβατίνες). Ἡ σημ.
καὶ μεσν. Πβ. Μαχαιρ. ἔνθ' ἄν. «ὁ ἅγιος Μάμας... ἐπιάν-
νεν τοὺς λέοντας καὶ ἐγάλευν τους καὶ ἐπολόμαν τυρίν
καὶ ἐτάγιζεν τοὺς πτωχοὺς». Συνών. ἀρμέγω 1. 2)



Μεταφ. ἐκμεταλλεύομαι τινα ὑλικῶς διὰ παντοίων μέσων: *Ἐγάλεψάν τον καλὰ οἱ δικηγόροι. Ἄμα πάη 'ς τοὺς γατρούς, 'εν-νὰ τὸν γαλέψουν καλὰ* Συνών. ἀρμέγω 4.

γαλεύω (II) Πελοπν. (Βούρβουρ. Κυνουρ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάλος.

1) Καθιστῶ τι ἀτροφικόν, μαραίνω, ἐπὶ καρπῶν ἐν γένει: *Ἄν ἀρχίσῃ ὁ γάλος, πάνε τὰ γεννήματα, σὰν τὰ γαλέψη, δὲ θὰ μᾶσουμε σπυρί.* 2) Ἀποβάλλω τὴν ζωτικὴν ἱκμάδα καὶ τὴν εὐφορίαν: *Ἐγάλειρε ὁ κῆπος - τὸ χωράφι κττ.*

γαληνὰ ἐπίρρ. ΚΠαλαμ. Ἀσάλ. Ζωή² 14 γαλενὰ Πόντ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. γαληνός.

Ἡρέμως, γαληνίως ἔνθ' ἄν.: Ποίημ.

*Κ' ὅστερα γαληνὰ τὴν ἀγρία πάλη
σὰ χάραμα βαθεὰ τὴν εἶδα μέρας
κι ἀπὸ ξολοθρευτῆς ἔγινα πάλι πλάστης.*

ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

γαληνάρω Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλήνη καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ἄρω.

Ἡρεμῶ, ἡσυχάζω: *Οἱ σκύλλοι γαληνάρωσι.*

γαλήνεμα τό, ΓΞενοπ. Κοσμάκ. πρωτοξύπν. 80 ΓΒλαχογιάνν. Μεγάλ. Χρόν. 70 ΘΝτόρρος ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 279 γαλένεμαν Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνεύω.

Καταπράυνσις, καθησύχασις, γαλήνη: *Δὲν ἦταν ἡ συνηθισμένη εὐχαρίστησι ποῦ τοῦ προξενούσαν πάντα οἱ γλυκεῖς καμπάνες τῶν μεγάλων καμπαναρειῶν, τὸ νανούρισμα τὸ γαλήνεμα ΓΞενοπ. ἔνθ' ἄν. Τὸ γαλήνεμα τῶν τάφων τὸ ἀναπαυτικὸ ΓΒλαχογιάνν. ἔνθ' ἄν. Τῆς θάλασσης τὸ γαλήνεμα ΘΝτόρρος ἔνθ' ἄν. || Ἄσμ.*

Ὅλοι κι ἂν παρ'γορεύκουνταν, ὅλοι κι ἂν γαλενίζ'νε,

'ς σὸν Ἀέννεν τὸν Θεόλογον γαλένεμαν 'κ' ἐπέμ'νεν

(ὅλοι κι ἂν παρηγορεῖονται, ὅλοι κι ἂν καταπραΰνονται, εἰς τὸν ἅγιον Ἰωάννην τὸν Θεολόγον δὲν ἀπόμεινε γαλήνη) Τραπ. Χαλδ. Συνών. γαλήνεψι.

γαληνευτικός ἐπίθ. ΑΤραυλάντ. ἐν Ν'Εστ. 20 (1936) 1643.

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνεύω.

Γαλήνιος: *Εὐχάριστος καὶ τόσο γαληνευτικὸς ἐντυπώσεις.* Συνών. γαλήνητος.

γαληνεύω σύνηθ. γαληνεύγω πολλαχ. γαληνεύγου Εὔβ. (Αὐλωνάρ. Κουρ.) γαληνέγγου Τσακων.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλήνη. Ἡ λ. καὶ παρὰ Βλάχ.

Μετβ. καταπραΰνω, καθησυχάζω ἔνθ' ἄν.: *Ὑπνε μου, καλόνυπνέ μου, ὅπου μερώνεις τὰ παιδιὰ, μέρεψε καὶ γαλήνεψε 'κ' ἐμένα τὸ παιδί μου (νανούρ.) Πάρ. Καὶ ἀμτβ. καταπραΰνομαι, γίνομαι γαλήνιος ἔνθ' ἄν.: Χοντρά δάκρυα κυλοῦν αὐλάκια ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σκαμμένα μάγουλα τοῦ γέρον, μὰ τώρα... ἔχει αὐτὸς ἄξαφνα γαληνέψει ΓΒλαχογιάνν. Τὰ Παλ. Παληκάρ. 48 Γαλήνεψε ὁ τσαιρός Αὐλωνάρ. Κουρ. Γαλήνεψαν οἱ λύπες ΜΤσιριμ. Σονέττ. 65. Ὑποτάζομαι 'ς τὴν ἀνάγκη γαληνεύοντας ΙΔραγούμ. Σταμάτ. 178 Γαληνεμένη ὁδύνη ΜΤσιριμ. Ἐκ βαθ. 51. Αἰστάντηκε γαληνεμένη τὴν ψυχὴν τοῦ ΓΞενοπ. Κοσμάκ. πρωτοξύπν. 166. Ὅσον κάμπο στέκουν τὰ τροφαντὰ τὰ στάχυα γαληνεμένα καὶ ἡμερὰ μέσα 'ς τοῦ λομπυριοῦ τὴ γλύκα ΚΠασαγιάνν. Μοσχ. 10. || Ποίημ.*

ΛΕΞΙΚΟΝ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ

Γαλήνευες 'ς τὸ πλάι μου σὰν τὸ ἡμερο γαζέλι, γκατὶ ἡ ψυχὴ σου γλύκανε μὲ τῆς φιλιᾶς τὸ μέλι ΚΖερβὸς ἐν Ἀνθολ. Ἡ' Αποστολίδ. 97. Πβ. γαληνιάζω, γαληνίζω.

γαλήνεψι ἡ, Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαληνεύω.

Καταπράυνσις. Συνών. γαλήνεμα.

γαλήνη ἡ, λόγ. κοιν. καὶ δημῶδ. Πόντ. (Οἶν.) γαλήνη Πόντ. γαλένᾱ Πόντ. γαλήνα Μεγίστ. ἀγαλήνη Σκυρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. γαλήνη.

1) Ἡ ἡσυχία τῆς ἀκυμάντου θαλάσσης λόγ. κοιν.: *Ἡ γαλήνη τῆς θάλασσης.* Ἡ σημ. καὶ ἀρχ. Ἡ λ. καὶ ὡς κύριον ὄν. Πόντ. (Ἱμερ.) Συνών. γαληνιά, γαληνισία, γαλήνισμα 1. 2) Τὰ ἀβαθῆ ὕδατα, τὰ τενάγη Πόντ. (Οἶν.): *Πάμε 'ς σὴ γαλήνη.* 3) Μεταφ. ἡρεμία ψυχῆς, ἀταραξία, ἡαρότης Πόντ. — ΚΠαλαμ. Δωδεκάλ. Γύφτ.² 45: Ποίημ.

*Γῦρο 'ς τῶν παθῶν τὴ λύσσα | ἡμουν ἡ γαλήνη ἐγὼ
καὶ ἡμουν ἡ πνοή ἡ καθάρεια | μέσ' 'ς τὸν ἀνακατωμὸ* ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

γαλήνητος ἐπίθ. Ζάκ. γαλήνετος Πόντ. (Ἱνέπ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλήνη ἀντὶ γαληνητός.

Γαλήνιος, ἡσυχος: Ἄσμ.

*Κατὰ πάντα νὰ ἐνθυμῆσαι τὴ γαλήνητη βραδεῖα
ποῦ δὲν ὑπαρχε 'ς τὸν κόσμον μὲ παραμικρὴ μιλία* Ζάκ.

*Δὲ σ' ἔλεγα, ἀηδονάκι μου, τὸν Μάι μὴ κελαηδήσης,
γίνου βορρᾶς γαλήνετος 'κ' ἡ θάλασσα γαϊτάνι*

Ἱνέπ. Συνών. γαληνευτικός.

γαληνιά ἡ, Κρήτ. — ΚΠαλαμ. Τρισεύγ. 46.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλήνη.

*Γαλήνη 1, ὁ ἰδ., ἔνθ' ἄν.: Τὰ βλέπεις τώρα ἐδῶ,
καθὼς ἐγὼ τὰ βλέπω, ὅλα τὰ πέλαγα μὲ τοῖς φουρτοῦνες
καὶ μὲ τοῖς γαληνιᾶς, περιγιάλια κι ἀκροτόπια καὶ λιμάνια
καὶ πολιτεῖες καὶ ξεκινήματα κι ἀραξοβόλγια* ΚΠαλαμ. ἔνθ' ἄν.

γαληνιάζω Κάλυμν. κ. ἀ. — ΑΤανάγρ. Ἀγγελ. Ἐξολοθρ. 270.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαλήνη ἢ γαληνιά.

Εἶμαι γαλήνιος, ἀκύμαντος, ἐπὶ θαλάσσης: *Ἡ θάλασσα ἄλλοῦ φουρτουγιασμένη μὲ τὰ φουσκωμένα το' ἀφροσμένα τσύματά της, ἄλλοῦ γαληνιασμένη μὲ τα ψάρζα της* Κάλυμν. Τὰ κύματα ὁρμοῦν ἐπάνω 'ς τὰ κύματα, οἱ ἀφροὶ 'ς τοὺς ἀφροὺς καὶ ἡ πρὶν γαληνιασμένη θάλασσα γίνετα διὰ μιᾶς ἀνήμερο θηριό ΑΤανάγρ. ἔνθ' ἄν. Πβ. γαληνεύω, γαληνίζω.

γαληνίζω Πόντ. (Οἶν. Σινώπ.) — Λεξ. Βυζ. γαληνίζου Εὔβ. (Κύμ.) γαληνίζ-ζου Εὔβ. (Κουρ.) γαλ'νίζου Στερελλ. (Ἀμφ.) γαλενίζω Πόντ. (Ἀμισ. Κερσ. Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἁλανίζω Νάξ. (Ἀπύρανθ.) γαληνάου Εὔβ. (Κουρ. Κύμ. Ὁξύλιθ.) Μετοχ. γαληνημένος Μποῆμ Ζωγραφ. 21.

Τὸ ἀρχ. γαληνίζω. Τὸ ἁλανίζω ἐκ τοῦ ἁμαρτ. γαλανίζω κατ' ἐξακολουθητικὴν ἀφομοίωσιν ἢ καὶ ἐκ παρασυρχειτισμοῦ πρὸς τὸ οὐσ. γάλα.

1) Γίνομαι γαλήνιος, ἡσυχάζω, ἐπὶ θαλάσσης καὶ ἐν γένει ἐπὶ ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως Πόντ. (Ἀμισ. Κερσ. Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.) — Λεξ. Βυζ.: *Ἡ θά-*

ΤΟΜ. Δ' — 28

